

Roll No. ....

Total Printed Pages - 4

[2]

खण्ड - ब

लघु उत्तरीय प्रश्न

F - 874

(प्रत्येक 5 अंक)

**M.A. (Fourth Semester)
EXAMINATION, MAY-JUNE, 2022**

**SANSKRIT
Paper Seventh
(काव्यशास्त्र)**

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

सूचना : सर्वे प्रश्नाः साधेयाः

खण्ड - अ

अतिलघुउत्तरीय प्रश्न

(प्रत्येक 3 अंक)

1. चित्रकाव्यस्य कौ द्वौ भेदौ भवतः?
2. के त्रयः काव्यगुणाः भवन्ति?
3. मम्मटाभिमतमुत्प्रेक्षायाः किं लक्षणम्?
4. साहित्यदर्पणे कति परिच्छेदाः सन्ति?

P.T.O.

5. शब्ददोषान् परिगणय्य तत्र निरर्थक, अवाचक, सन्दिग्ध अप्रतीत, श्रुतिकटु, इत्येषां दोषाणां लक्षणानि प्रदर्श्य उदाहरणेषु समन्वयत।

अथवा

दोषसामान्य लक्षणं ग्रन्थकारोक्तदिशा साधु विविच्यताम्।

6. व्याख्या कार्या -

माधुर्यौजः प्रसादाख्यास्त्रयस्ते न पुनर्दश।

अथवा

मूढिन वर्गान्त्यगाः स्पर्शा अटवर्गा रणौ लघू।

अवृत्तिर्मध्यवृत्तिर्वा माधुर्यं घटना तथा।।

7. अनुप्रास अलंकारस्य सोदाहरणं विवेचनं कुर्यात्।

अथवा

श्लेष अलंकारस्य सोदाहरणं विवेचनं कुर्यात्।

8. विश्वनाथोक्तकाव्यलक्षणस्य युक्तायुक्तत्वे विचारणीये।

F - 874

[3]

अथवा

'गौर्वाहीकः' इत्यत्र का नाम लक्षणा? कुत्र च सा? इति सविशदं विविच्यताम्।

खण्ड - स

दीर्घ उत्तरीय प्रश्न

(प्रत्येक 12 अंक)

9. सोदाहरणं रसदोषा लेख्याः।

अथवा

वेदान्तरशून्यत्वे रसानां विरोधः अङ्गङ्गिभावञ्च समाधीयताम्।

10. गुणालंकारयोरन्यमतनिराकरण सहितं सलक्षणमन्तरं प्रतिपादयत।

अथवा

कस्यगुणस्य के वर्णा रचनादयो व व्यञ्जकाः? इति सोदाहरणं प्रतिपादयत।

11. लक्षणोदाहरणपूर्वकमलङ्काराणि प्रदर्शनीयानि (चत्वारि) -

(i) वक्रोक्तिः

(ii) उपमा

(iii) रूपकम्

(iv) अपह्नुति

F - 874

P.T.O.

[4]

(v) निदर्शना

(vi) अर्थान्तरन्यासः

(vii) आक्षेपः

(viii) संकरः

(ix) संसृष्टिः

12. नाटकस्य लक्षणं विलिख्य तत्र केषां-केषां कार्याणां प्रतिपादनं दर्शनं वा निषिद्धमिति विविच्य लिखत।

अथवा

विश्वनाथोक्तं काव्यलक्षणं सोदाहरणं प्रतिपाद्यताम्।

F - 874